

N:o 41.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 6 maj 1893.
— — — — — Andra Kammaren — 6 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande n:is 9, 9 a och 66 samt memorial n:is 62 och 73.)

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:ts anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

1:o) I den till Riksdagen den 16 sistlidne januari afåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:ts

föreslagit, att för anställande inom ecklesiastikdepartementet, såsom biträde vid utförande af de statistiska arbetena inom departementet, af en aktuarie, med en aflöning af 3,000 kronor, deraf 1,800 kronor skulle utgöra lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, hvilken lön kunde höjas efter fem år med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt med skyldighet att vara underkastad samma villkor för dessa löneförmånens åtnjutande och eljest, som gälde för öfrige inom departementet fast anstälde tjänstemän, anslaget till ecklesiastikdepartementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli måtte höjas från sitt nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 82,800 kronor, eller med 3,000 kronor.

Riksdagen har på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen, för anställande inom ecklesiastikdepartementet af ett biträde vid utförande af der förekommande statistiska arbetena, höjt anslaget till departementets afdelning af Eders Kongl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp, 79,800 kronor, till 81,800 kronor, eller med 2,000 kronor.

Kongl. biblioteket.

2:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för beredande af arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän samt ersättning åt vaktbetjening för särskild tjänstgöring om eftermiddagarne, då kongl. biblioteket å sådan tid hålles öppet, höjt anslaget till kongl. biblioteket från dess nuvarande belopp, 62,700 kronor, till 64,200 kronor, eller med 1,500 kronor; samt medgifvit ej mindre att kostnaden för belysning af bibliotekets förstuga, kapprum, låneexpedition och läsesal från och med innevarande år må mot behörig redovisning gäldas af åttonde hufvudtitelns förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m., än äfven att det af Riksdagen på extra stat för år 1893 beviljade anslag å 500 kronor till bestridande af den med ifrågavarande lokalers belysning förenade driftkostnad må användas till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän och godtgörelse åt vaktbetjening för sådan särskild eftermiddagstjänstgöring, som nyss blifvit nämnd.

Universiteten.

3:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till

aflönande af en assistent vid patologiska institutionen i Lund bevilja ett årligt anslag af 1,500 kronor.

Riksdagen har funnit de skäl, som i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 sistlidne januari anförts till ådagaläggande af den ifrågavarande assistentbefattningens behöflighet, vara af den öfvertygande art, att Riksdagen icke ansett sig kunna annat än bifalla hvad Eders Kongl. Maj:t i denna del föreslagit. Deremot har det syntts Riksdagen, som om anledning icke förefunnes att medgifva en större förstärkning af arbetskrafterna vid institutionen, än hvad Eders Kongl. Maj:t i sin till 1891 års Riksdag aflåtna proposition i ämnet ifrågasatte. Riksdagen, som för den skull, enligt hvad Riksdagen i punkten 51:o här nedan anmäler, afslagit Eders Kongl. Maj:ts framställda begäran om anslag å extra stat för ifrågavarande ändamål, har, med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t i nu förevarande punkt äskat, till aflönande af en assistent vid patologiska institutionen i Lund beviljat ett årligt anslag af 1,500 kronor.

4:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till aflöning åt en laborator i växtfysiologi vid botaniska institutionen i Lund bevilja ett årligt anslag af 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen afslagit.

5:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att bevilja förhöjning i årsanslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund med 400 kronor.

Lika med Eders Kongl. Maj:t har Riksdagen ansett uppenbart, att ifrågavarande anslag är för sitt ändamål otillräckligt, men då det å andra sidan syntts Riksdagen mindre lämpligt, att anslaget på en gång höjes från 100 kronor till 500 kronor, har Riksdagen ansett anslagsförhöjningen för närvarande böra inskränkas till hälften af hvad som ifrågasatts eller till 200 kronor och årsanslaget följaktligen bestämmas till 300 kronor.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen beviljat förhöjning i årsanslaget till konstsamlingarna vid universitetet i Lund med 200 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

6:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att för höjande till 1,500 kronor af det arfvode, som tillkommer rektor vid karolinska institutet,

måtte beviljas ett årligt anslag af 600 kronor, samt att för uppehållande af den del utaf den rektor åliggande undervisningsskyldighet, från hvilken han med hänsyn till rektorsgöromålen må varda befriad, måtte anvisas ett årligt anslag af 1,500 kronor.

Den nu äskade förhöjningen i det till rektorn vid karolinska institutet utgående arfvode har Riksdagen funnit vara med billigheten öfverensstämmande, likasom Riksdagen också ansett det vara af behofvet påkalladt, att rektorn befrias från en del af den honom för närvarande åliggande undervisningsskyldigheten. Beträffande åter beloppet af det anslag, som skulle anvisas till hans biträde, har Riksdagen hållit före, att detta skäligen kan något minskas under hvad Eders Kongl. Maj:t ifrågasatt. I betraktande af den tienstemerit, ett dylikt förordnande måste medföra, och då den, som erhåller förordnandet, torde komma att vid sidan deraf utöfva en omfattande enskild läkarepraktik, har ett anslag af 1,000 kronor i detta hänseende synts vara till fyllest.

Riksdagen har alltså *dels* för höjande till 1,500 kronor af det arfvode, som tillkommer rektor vid karolinska institutet, beviljat ett årligt anslag af 600 kronor; *dels ock* för uppehållande af den del utaf den samme rektor åliggande undervisningsskyldighet, från hvilken han med hänsyn till rektorsgöromålen må varda befriad, beviljat ett årligt anslag af 1,000 kronor.

7:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen till förhöjning af årsanslaget till den hygieniska institutionen vid karolinska institutet från 500 kronor till 1,500 kronor måtte bevilja 1,000 kronor.

Lika med departementschefen har Riksdagen ansett det af Eders Kongl. Maj:t begärda, i punkten 56:o) här nedan omförmälda tillfälliga anslaget till laboratoriet vara behöfligt till hela sitt belopp, hvarför Riksdagen också i nämnda punkt anmäler sitt bifall till Eders Kongl. Maj:ts i detta afseende gjorda framställning. Hvad åter angår den äskade förhöjningen af årsanslaget, har denna synts Riksdagen jemförelsevis väl betydande och lämpligen kunna begränsas till 700 kronor.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen till förhöjning af årsanslaget till den hygieniska institutionen vid karolinska institutet från 500 kronor till 1,200 kronor beviljat 700 kronor.

8:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att till anskaffande och underhåll af materiel för den oftalmiatrika kliniken vid karolinska institutet bevilja ett årligt anslag af 500 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har ej gifvit anledning till annan erinran från Riksdagens sida, än att det äskade beloppet synts Riksdagen lämpligen böra tills vidare och intill dess erfarenhet vunnits rörande anslagsbehovets stabilitet anvisas på extra stat; och får Riksdagen alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen till anskaffande och underhåll af materiel för den oftalmiatrika kliniken vid karolinska institutet beviljat på extra stat för år 1894 ett anslag af 500 kronor.

Allmänna läroverken.

9:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att treklassigt allmänt läroverk finge, på framställning af vederbörande kommunalstyrelse, anordnas såsom samskola för gossar och flickor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att i sådant fall för undervisningens uppehållande vid läroverket disponera såväl de å läroverkets stat upptagna löne-medel som de på de särskilda i staten uppförda lärareplatserna belöpande löneförbättrings-medel, så länge sådana utginge, under vilkor att vederbörande kommun åtog sig att gälda de kostnader, som för undervisningens uppehållande blefve erforderliga utöfver hvad sålunda af stats-medel utginge; samt

att kommunen måtte, såsom bidrag till betäckande af sina nämnda kostnader, vara befogad att uppbära en terminlig afgift af läroverkets lärjungar till belopp, som på kommunalstyrelsens förslag af Eders Kongl. Maj:t fastställdes, men som icke finge öfverstiga 10 kronor för lärjunge inom 1:sta, 2:dra och 3:dje årskurserna och 20 kronor för lärjunge inom 4:de och 5:te årskurserna, med rätt för läroverkskollegiet att från hela eller en del af denna afgift befria medellöse eller mindre bemedlade lärjungar, hvilka genom fallenhet för studier, flit och godt uppförande ansåges förtjenta af denna förmån; dock att summan af de afgifter, från hvilka befrielse meddelades, icke finge uppgå till mer än 25 procent af det belopp, som skulle inflyta, om alla lärjungar erlade full afgift.

Denna fråga har, sedan kamrarne uti densamma stannat i olika beslut, förfallit; hvilket Riksdagen härmed skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

10:o) Med anledning af ett inom Riksdagen väckt förslag har Riksdagen *dels* beslutat att, tills vidare och intill dess annorlunda blif-

ver bestämdt, ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk vid inträffande tjänstledighet på grund af sjukdom må:

a) der antalet tjänstgöringstimmar uppgår till 25 i veckan eller derutöfver, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 25 timmar i veckan;

b) der antalet tjänstgöringstimmar utgör från och med 20 till och med 24 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 20 timmar i veckan; samt

c) der antalet tjänstgöringstimmar är från och med 16 till och med 19 i veckan, få uppbära tre fjerdedelar af det belopp, som, efter afdrag af de s. k. löneförbättringsmedlen, skulle tillfallit honom, i den händelse han sjelf sin tjänstgöring bestridt och i den händelse denna tjänstgöring uppgått till 16 timmar i veckan;

dels ock på extra stat för år 1894 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ställt ett förslagsanslag af 3,000 kronor i och för bestridande af här ifrågavarande utgifter.

Folkundervisningen.

11:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen, att för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Göteborg anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande måtte höjas med 1,500 kronor.

Då Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke gifvit anledning till någon Riksdagens erinran, har Riksdagen, som i punkten 62:c) här nedan anmäler sitt bifall till ett af Eders Kongl. Maj:t framlagdt förslag om anvisande på extra stat för år 1894 af anslag till lokal och inköp af verktyg för den ifrågasatta slöjdundervisningen, för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Göteborg höjt anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande med 1,500 kronor.

12:o) I en till Riksdagen den 3 februari innevarande år aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t, under återopande af ett propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för samma

dag, föreslagit Riksdagen att, för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Upsala, anslaget till seminarierna för folkskolelärares bildande måtte höjas med 1,500 kronor samt på extra stat för år 1894 anvisas ett belopp af 400 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts proposition har af Riksdagen bifallits.

13:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom i statsverkspropositionen gjorda framställning har Riksdagen *dels* höjt anslaget till undervisningsmateriel m. m. för folkskolorna från 15,000 kronor till 20,000 kronor, eller med 5,000 kronor; samt *dels* medgifvit, att den undervisningsmateriel, som af ecklesiastikdepartementet anskaffas, må få på requisition af vederbörande styrelser till samma pris, som medgifves åt de allmänna folkskolorna, tillhandahållas äfven de seminarier för bildande af lärare vid småskolan, hvilka af landsting upprättats.

14:o) Med anledning af enskilde motionärens inom Riksdagen i ämnet väckta förslag har Riksdagen medgifvit, att det i riksstaten uppförda anslaget till understöd åt högre folkskolor må, enligt Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande, användas jemväl till understöd åt högre folkskola, som upprättas i stad, der hvarken allmänt läroverk eller pedagogi finnes; hvilket beslut Riksdagen härmed skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att förslagsanslaget till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, nu 25,000 kronor, måtte höjas till 45,000 kronor, eller med ett belopp af 20,000 kronor.

Angelägenheten af att staten kraftigare än hvad för närvarande eger rum medverkar till befrämjande af folkundervisningen i de finsktalande trakterna af vårt land, har syntts Riksdagen vara till fullo ådagalagd genom den utredning, som i fråga härom lemnats till statsrådsprotokollet. Af hänsyn såväl till de särskilda förhållanden, hvilka i dessa trakter nu äro rådande, som i synnerhet till önskvärdheten, att befolkningen derstädes blir mächtig landets språk, måste staten uppenbarligen, åtminstone för närvarande, i fråga om folkskoleväsendet påtaga sig vida större förpligtelser gent emot kommunerna i denna del af riket än i det öfriga landet. Det förslag till inrättande af folkskolor på statens bekostnad, som nu föreligger, har Riksdagen jemväl funnit byggt på riktiga grunder och i öfrigt ändamålsenligt. Riksdagen har endast velat för sin del ifrågasätta, huruvida icke åtminstone af vissa kommuner skäligen borde fordras ett något större bidrag till skolorna än departementschefen afsett; och har Riksdagen i sådant hänseende

föreställt sig, att man för statens mellankomst skulle kunna uppställa det vilkor, att vederbörande kommuner tillhandahölle skollärarye planteringsland och till äfventyrs äfven bekostade underhållet af skolhusen.

Riksdagen, som i punkten 64:o) här nedan anmäler sitt bifall till Eders Kongl. Maj:ts der omhandlade framställning om anslag på extra stat för år 1894 för uppförande af folkskolebyggnader och deras förseende med erforderlig materiel, har alltså höjt förslagsanslaget till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, nu 25,000 kronor, till 45,000 kronor, eller med ett belopp af 20,000 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen höjt

dels förslagsanslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, nu 3,725,000 kronor, till 3,925,000 kronor, eller med 200,000 kronor;

dels förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor, nu 40,000 kronor, till 55,000 kronor, eller med ett belopp af 15,000 kronor;

dels förslagsanslaget till understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan, nu 30,000 kronor, till 50,000 kronor, eller med ett belopp af 20,000 kronor; och

dels förslagsanslaget till bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, nu 75,000 kronor, till 110,000 kronor, eller med ett belopp af 35,000 kronor.

De tekniska läroverken.

17:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att för inrättande vid Chalmers' tekniska läroanstalt, i stället för den nuvarande lärarebefattningen i allmän och husbyggnadskonst, af en lektorsbefattning i byggnadskonst och ornamentsritning, med rätt för innehafvaren till aflönning och andra förmåner i likhet med öfriga lektorer vid anstalten, årsanslaget till anstalten måtte ökas med 2,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen på det sätt bifallit, att Riksdagen för befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning vid Chalmers' tekniska läroanstalt ökat årsanslaget till anstalten med 2,000 kronor.

18:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att för

inrättande vid Chalmers' tekniska läroanstalt, efter nuvarande förste lärarens i skeppsbyggeri afgang, af en lektorsbefattning i detta ämne i stället för den nuvarande förste-lärarebefattningen, med rätt för innehafvaren af den blifvande lektorstjensten till aflöning och andra föråmånar i likhet med öfriga lektorer vid anstalten, årsanslaget till anstalten måtte ökas med 500 kronor.

Riksdagen har bifallit denna Eders Kongl. Maj:ts framställning.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

19:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen beslutit, att ett å anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater upptaget arfvode för en provinsialkirurg, 225 kronor, skall ur riksstaten afföras, och minskat anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater från 494,975 kronor med ett mot arfvodet svarande belopp af 225 kronor, eller till 494,750 kronor.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

20:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts under denna anslagstitel gjorda framställning har Riksdagen medgifvit, att i staten för barnmorskeundervisningsanstalten i Göteborg de till 2,591 kronor uppgående medel, som vid olika tillfällen anvisats till frilärningars underhåll samt till hyra, ved, ljus, inventarier för frilärningarnes rum och åtskilliga behof för undervisningen, må sammanföras till en gemensam anslagspost, för slutsummans jemnande ökad med 9 kronor, eller till 2,600 kronor, under den förändrade titeln »till frilärningars underhåll, hyra, bränsle, lyse, inventarier, undervisningsmateriel m. m.».

Veterinärundervisningen.

21:o) Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget till veterinärinstitutet i Stockholm måtte ökas från 50,100

kronor till 56,100 kronor, eller med 6,000 kronor, deraf till aflöning åt en professor i histologi, patologisk anatomi och bakteriologi 5,000 kronor, att utgå med 3,500 kronor såsom lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar, samt till anskaffande af undervisningsmateriel för ifrågavarande professur 1,000 kronor; äfvensom att lönen för innehafvaren af denna befattning måtte, i likhet med hvad som gälde för de nuvarande professorerna vid institutet, kunna efter fem års tjenstetid höjas med 500 kronor.

Riksdagen, som jemväl är öfvertygad om behöfligheten af den föreslagna nya lärarebefattningen, har bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit.

Vitterhets-, historie och antiqvitetsakademien.

22:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att årsanslaget till det under vitterhets-, historie-, och antiqvitetsakademiens inseende stälda bibliotek måtte ökas med ett belopp af 1,000 kronor, eller till 2,500 kronor, hvarigenom anslaget till nämnda akademi, nu 29,450 kronor, skulle komma att uppgå till 30,450 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har icke af Riksdagen bifallits.

Musikaliska akademien.

23:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen i musikaliska akademiens stat beviljat en förhöjning af 300 kronor till expenser m. m.

24:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att under musikaliska akademiens stat måtte uppföras ett årligt reservationsanslag af 6,000 kronor för att, i enlighet med de föreskrifter, som af Eders Kongl. Maj:t meddelades, användas dels till stipendier åt yngre svenska musikidkare med anlag för tonsättningskonst och dels till belöning åt eller uppmuntran af inhemska tonsättare för åstadkommande af musikaliska arbeten af högre värde.

Då Riksdagen förlidet år förklarar sig till fullo behjerta angelägenheten af ett främjande från statens sida af tonsättarekonsten, samt de skäl, hvarpå Riksdagen då grundade sitt afslag å Eders Kongl. Maj:ts framställning i ämnet, numera, efter den ytterligare utredning,

frågan om statsanslag till understöd åt svenska tonsättare erhållit, icke förefinnas, har Riksdagen, som för sin del icke funnit något att erinra mot de åsikter, departementschefen i afseende å det ifrågasatta anslagets användande till statsrådsprotokollet uttalat, under musikaliska akademiens stat uppfört ett årligt reservationsanslag af 6,000 kronor för att, i enlighet med de föreskrifter, som af Eders Kongl. Maj:t meddelas, användas dels till stipendier åt yngre svenska musikidkare med anlag för tonsättningskonst och dels till belöning åt eller uppmuntran af inhemska tonsättare för åstadkommande af musikaliska arbeten af högre värde.

Naturhistoriska riksmuseum.

25:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till höjande af naturhistoriska riksmuseets årliga expensmedelsanslag bevilja 1,630 kronor, hvarigenom museets ordinarie anslag skulle komma att uppgå till 76,650 kronor.

Att naturhistoriska riksmuseet är i behof af ökade medel för bestridande af sina expenser, har synts Riksdagen uppenbart, men då den nu äskade förhöjningen i expensmedelsanslaget delvis skulle användas till amorterande af den till omkring 4,000 kronor uppgående bristen å samma anslag, samt någon utredning icke föreligger, huru vida, sedan bristen blifvit betäckt, hela förhöjningen kan vara erforderlig, har det förefallit Riksdagen riktigare, att medel för bristens betäckande anvisas på extra stat och att i stället höjningen i det ordinarie anslaget begränsas i motsvarande mån; och har Riksdagen, med beräknande att omförmälda brist skulle kunna på 4 års tid amorteras med ett anslag af 1,000 kronor om året, ansett höjningen i expensmedelsanslaget lämpligen kunna inskränkas till 630 kronor.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen *dels* till höjande af naturhistoriska riksmuseets årliga expensmedelsanslag beviljat 630 kronor, hvarigenom museets ordinarie anslag kommer att uppgå till 75,650 kronor, *dels ock* till amorterande af den å expensmedelsanslaget uppkomna brist på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

26:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för ett fullständigt ordnande och utvidgande af väderlekstjensten vid meteoro-

logiska centralanstalten i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af anstaltens föreståndare afgifvet, i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1893 omförmäldt förslag, det till anstalten utgående årliga anslag måtte höjas med 7,950 kronor, deraf 6,075 kronor såsom reservationsanslag, hvarigenom anstaltens ordinarie anslag skulle uppnå en slutsumma af 33,000 kronor (deraf 22,075 kronor reservationsanslag).

Hvad i statsrådsprotokollet anförts har visserligen synts Riksdagen innebära fullgiltiga skäl för att ökade medel till af Eders Kongl. Maj:t ifrågasatt belopp ställas till meteorologiska anstaltens förfogande för ordnande och utvidgande af väderlekstjensten, men då enligt Riksdagens förmenande någon tids erfarenhet rörande resultaten af de nya anordningarna bör afvaktas, innan beloppet uppföres på ordinarie stat, har Riksdagen ansett sig böra tills vidare anvisa endast anslag på extra stat för nu angifna ändamål.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen, med uppförande af ordinarie anslaget till meteorologiska centralanstalten till oförändradt belopp, 25,050 kronor (deraf 16,000 kronor reservationsanslag), på extra stat för år 1894 beviljat ett anslag af 7,950 kronor till fullständigt ordnande och utvidgande af väderlekstjensten vid anstalten.

Hospitals underhåll.

27:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte godkänna den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari innevarande år omförmälda aflöningsstat för öfverläkare, biträdande läkare och syssloman vid Piteå hospital;

att i fråga om denna stats tillämpning Riksdagen jemväl måtte godkänna, att enahanda föreskrifter, som af Eders Kongl. Maj:t redan beträffande stat för tjänstemän vid Kristinehamns hospital meddelats om den kontanta aflönings fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, om förändring i biträdande läkarens aflöning under vissa förhållanden samt om förbud för öfverläkaren att utom hospitalet utöfva annan än viss praktik, äfven tillämpades för bemälda tjänstemän vid Piteå hospital;

att, på det Eders Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att lemna arfvoden åt öfriga vid Piteå hospital erforderliga tjänstemän, Riksdagen måtte med 1,300 kronor öka det belopp af högst 17,000 kronor, som

af Riksdagen år 1885 och 1886 beviljats till arfvoden åt motsvarande tjänstemän vid de hospital, för hvilka aflöningsstater då fastställdes; äfvensom

att Riksdagen måtte medgifva, att de sålunda för samtliga tjänstemän vid Piteå hospital afsedda aflöningar skulle utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Då de aflöningsförmåner, som föreslagits för läkarne och sysslomannen vid Piteå hospital, syntes Riksdagen väl afvägda i förhållande till dem, som faststälts för motsvarande tjänstemän vid öfriga hospital, samt Riksdagen icke heller i öfrigt funnit anledning till någon erinran mot hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen

dels godkänt den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 14 januari 1893 omförmälda aflöningsstat för öfverläkare, biträdande läkare och syssloman vid Piteå hospital;

dels beträffande tillämpningen af denna stat föreskrifvit,

att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar;

att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, eger utöfver den i staten bestämda aflöning bekomma årligen 1,000 kronor, under vilkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjänst;

att för biträdande läkare, som icke är boende vid hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner; samt

att öfverläkaren icke må utom hospitalet utöfva enskild praktik mot betalning, med undantag af hvad som rörer sinnessjukdomar;

dels, på det Eders Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att lemna arfvoden åt öfriga vid Piteå hospital erforderliga tjänstemän, med 1,300 kronor ökat det belopp af högst 17,000 kronor, som af Riksdagen år 1885 och 1886 beviljats till arfvoden åt motsvarande tjänstemän vid de hospital, för hvilka aflöningsstater då fastställdes;

dels ock medgifvit, att de sålunda för samtliga tjänstemän vid Piteå hospital afsedda aflöningar skola utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande.

28:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja reservationsanslaget till resestipendier samt läroböckers och lärda verks

utgifvande från 24,000 kronor till 30,000 kronor, eller med 6,000 kronor.

Vid 1889 års riksdag förehade Riksdagen till behandling en af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning af enahanda innehåll som den nu förevarande. I det yttrande statsutskottet deröfver afgaf (punkten 33:o af utlåtande n:o 9), anförde utskottet, bland annat, att behovet af den ifrågavarande anslagsförhöjningen icke vore af så trängande beskaffenhet, att icke med dess tillgodoseende ännu någon tid kunde utan olägenhet anstå, och hemställde utskottet för ty, att framställningen icke måtte af Riksdagen bifallas. Efter gemensam omröstning af båda kamrarne godkändes denna hemställan af Riksdagen.

Då den uppfattning 1889 års riksdag sålunda gjorde gällande i denna fråga syntes Riksdagen fortfarande ega giltighet, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke af Riksdagen bifallits.

Öfriga ordinarie anslag.

29:o) Beträffande öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag under åttonde hufvudtiteln, har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, för närvarande upptaget till 23,090 kronor, måtte höjas med 3 kronor, eller till 23,093 kronor.

Riksdagen har för år 1894 fastställt samtliga under åttonde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, i hvilka här ofvan ändring icke blifvit särskildt anmäld, till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag för jemnande af hufvudtitelns slutsumma höjts med 3 kronor till 23,093 kronor.

Extra anslag.

Riksarkivet.

30:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1894 anvisa ett belopp af 2,500 kronor till *arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän i riksarkivet.*

Lika med Eders Kongl. Maj:t har Riksdagen funnit anvisandet af ökade medel till nu ifrågavarande ändamål vara af behovet påkalladt, men då, enligt hvad af riksarkivariens i statsrådsprotokollet åberopade skrifvelse synes framgå, det nu begärda extra anslaget af 2,500 kronor är afsedt att komma de e. o. amanuenser till godo, hvilka icke åtnjuta fasta arfvoden och hvilka för närvarande tillsammans uppbära allenast omkring 1,300 kronor, har anslagsbeloppet synts Riksdagen kunna något begränsas, och har Riksdagen för den skull trott sig böra fastställa detsamma till allenast 1,700 kronor, i hvilket fall till arfvoden åt ifrågavarande e. o. amanuenser kan blifva disponibelt ett belopp af tillhoppa 3,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen till arfvoden åt e. o. tjenstemän i riksarkivet på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 1,700 kronor.

31:o) Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana *skrifter och handlingar*, som vore af vigt för fäderneslandets historia, har Eders Kongl. Maj:t för år 1894 äskat 3,000 kronor, eller samma belopp, som under flera föregående år för berörda ändamål årligen beviljats; och har Riksdagen bifallit denna Eders Kongl. Maj:ts framställning.

32:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senaste åren egt rum, till fortsatt utgifvande af »*Svenska riksdagsakter*» m. m., på extra stat för år 1894 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

Nationalmuseum.

33:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för år 1894, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, beviljat ett extra anslag af 4,000 kronor för vård, underhåll och tillökning af *statens konstindustriella samlingar*.

Lifrustkammaren.

34:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad förut egt rum, på extra stat för år 1894 anvisat ett anslag af 5,800 kronor för tillsyn, underhåll och vård af *lifrustkammarens samlingar* m. m.

Domkapitlens expeditioner.

35:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, anvisat på extra stat för år 1894 ett anslag af 3,716 kronor för tillfällig löneförbättring åt *tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner.*

Universiteten.

36:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till de vid *universiteten* befintliga *seminarier för språkvetenskap och matematik* för år 1894 beviljat extra anslag till samma belopp som förut, nemligen:

till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala.....	kronor	3,000: —
„ det språkvetenskapliga seminariet i Lund.....	„	2,950: —
„ det matematiska seminariet i Upsala.....	„	1,500: —
„ det matematiska seminariet i Lund.....	„	1,500: —

37:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1894 bevilja ett anslag af 3,000 kronor till aflöning åt *observatorn i astronomi vid universitetet i Upsala.*

Under nionde hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit, att adjunkten vid universitetet i Upsala Fredrik Georg Afzelius måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från adjunktsbefattningen kunde varda honom beviljad, under sin återstående lifstid uppbära, utöfver den honom enligt kongl. brefvet den 6 juni 1873 tillkommande pension å allmänna indragningsstaten af 2,500 kronor, en pensionsförhöjning af 500 kronor, eller tillsammans 3,000 kronor. Då denna Eders Kongl. Maj:ts framställning, enligt hvad i Riksdagens skrifvelse angående regleringen af utgifterna under nionde hufvudtiteln anmäles, af Riksdagen bifallits, lärer adjunkten Afzelius' afskedstagande vara förestående, och derefter kan hans adjunktslön disponeras för bestridande af aflöningen åt ofvan omförmälda observator. Det för detta ändamål nu äskade extra anslaget synes alltså icke komma att blifva erforderligt, men vid det förhållande, att Afzelius ännu icke erhållit afsked, lärer anslaget böra i riksstaten uppföras.

Riksdagen har för den skull på extra stat för år 1894 beviljat

ett anslag af 3,000 kronor till aflöning åt observatorn i astronomi vid universitetet i Upsala.

38:o) Sedan Riksdagen *dels* år 1888 beviljat 36,000 kronor för anställande vid Upsala universitet under sex år af *lärare i tyska, franska och engelska språken* enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, *dels ock* anvisat af nämnda belopp 6,000 kronor för ett hvar af åren 1889—1893, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af omförmälda anslag måtte för år 1894 anvisas 6,000 kronor; och har denna Eders Kongl. Maj:ts framställning af Riksdagen bifallits.

39:o) Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 1,000 kronor, att användas för uppehållande af *undervisningen och examinationen i geografi vid universitetet i Upsala*.

40:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 2,500 kronor till *arf-voden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala*.

41:o) Sedan senaste Riksdag till *nya byggnader och förändringar vid botaniska institutionen i Upsala* beviljat ett anslag af 56,000 kronor och deraf för innevarande år anvisat 30,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t, då angeläget vore, att ifrågavarande byggnads- och förändringsarbeten snart blefve utförda, föreslagit Riksdagen att till utgående under år 1894 anvisa återstoden af nämnda anslag, 26,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen bifallit.

42:o) I anledning af inom Riksdagen väckta förslag har Riksdagen, såsom bidrag till att förse den af d:r Regnell skänkta *nya fysiologiska byggnaden vid Upsala universitet med nödig utrustning* för dess ändamål, beviljat ett anslag för en gång af 14,000 kronor; hvilket beslut Riksdagen härmed skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

43:o) Vid 1889 års riksdag beviljades, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag och på det att *en extra ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund* måtte kunna tillsättas, ett anslag af 4,000 kronor årligen, att utgå intill dess adjunktslöner blefve härför tillgängliga; och har sagda belopp anvisats för hvardera af åren 1890—1893. Då medel å universitetets stat ännu icke vore att för ändamålet tillgå, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1894 anvisa 4,000 kronor till aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten i Lund.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har vunnit Riksdagens bifall.

44:o) Sedan Riksdagen *dels* år 1889 beviljat 36,000 kronor för anställande vid Lunds universitet under sex år af *lärare i tyska, franska och engelska språken* enligt de närmare bestämmelser, Eders Kongl. Maj:t kunde finna godt meddela, *dels ock* anvisat af nämnda belopp 6,000 kronor för hvartera af åren 1890, 1891, 1892 och 1893, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af omförmälda anslag måtte för år 1894 anvisas 6,000 kronor.

Med bifall härtill har Riksdagen till lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund på extra stat för år 1894 anvisat 6,000 kronor.

45:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till *särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg* för år 1894 anvisat ett extra anslag af 2,000 kronor, med vilkor att Söderberg under ifrågavarande år egnar sin tjänst åt universitetets historiska museum samt mynt- och medaljkabinett.

46:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts likaledes derom gjorda framställning har Riksdagen såsom *personligt lönetillägg* för år 1894 åt *vice bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Lund August Jakob Theodor Palm* på extra stat för samma år anvisat enahanda belopp, som för ett hvar af åren 1890—1893 beviljats, eller 500 kronor.

47:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1892 och 1893 egt rum, såsom *personligt lönetillägg* för år 1894 åt *akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell*, på extra stat för sistnämnda år beviljat 750 kronor, deraf 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

48:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1894 på extra stat anvisat 1,500 kronor till arfvoden åt *extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund*.

49:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1892 och 1893 egt rum, till arfvode åt en *instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund* för år 1894 anvisat ett extra anslag af 500 kronor.

50:o) I en till Riksdagen den 24 sistlidne februari aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t, under återopande af ett propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att å extra stat för år 1894 anvisa ett belopp af

10,000 kronor till fullbordande af och utredning för fysiologiska institutionens i Lund nya byggnad.

Riksdagen, som anser sig böra framhålla angelägenheten deraf, att de byggnadsföretag, hvartill Riksdagen anvisar medel, också så anordnas och utföras, att de kunna bringas till fullbordan för de beviljade anslagsbeloppen, har i sakens nuvarande läge likväl icke kunnat motsätta sig det äskade fyllnadsanslagets beviljande, utan har till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning lemnat bifall.

51:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att för förstärkning utaf arbetskrafterna vid *patologiska institutionen i Lund* bevilja för år 1894 ett extra anslag af 500 kronor.

Med hänvisning till hvad Riksdagen under punkten 3:o) här ofvan yttrat rörande detta Eders Kongl. Maj:ts förslag, får Riksdagen anmäla, att samma förslag icke af Riksdagen bifallits.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

52:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen jemväl för år 1894 på extra stat anvisat till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets gynekologiska klinik* 900 kronor; och till arfvode åt en *amanuens vid institutets kemiska laboratorium* 900 kronor.

53:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, på extra stat för år 1894 anvisat *dels* till en *pediatrisk klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* ett belopp af 1,800 kronor; *dels ock* till en *poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm* 2,800 kronor, att utgå under vilkor att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1894.

54:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt för de senare åren egt rum, till utförande af *teckningar i vetenskapliga ändamål* vid karolinska institutet beviljat ett extra anslag för år 1894 af 1,500 kronor.

55:o) Sedan nästlidet års Riksdag på Eders Kongl. Maj:ts framställning beviljat ett anslag af 120,800 kronor för om- och tillbyggnad af *den åt karolinska institutets patologiskt-anatomiska och kemiska institutioner m. m. för närvarande upplåtna byggnad*, till de nya lägenheternas inredning och förseende med uppvärmnings- och luftvexlingsinrättningar

samt gas- och vattenledningar äfvensom till uppsättning å den bakteriologiska afdelningen af erforderliga instrument m. m., och af detta anslag anvisat ett belopp af 25,000 kronor till utgående under innevarande år, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af ifrågavarande anslag anvisa å extra stat för år 1894 ett belopp af 50,000 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen bifallit.

56:o) Under åberopande af hvad Riksdagen i punkten 7:o) här ofvan anfört rörande detta ämne får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, för år 1894 anvisat ett extra anslag af 2,000 kronor, att användas till *anskaffande af behöfliga instrument och apparater för den hygieniska institutionen* vid karolinska institutet.

Allmänna läroverken och pedagogierna.

57:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *tillfällig löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna*, efter samma grunder som för innevarande år, på extra stat för år 1894 anvisat 345,725 kronor.

58:o) Vidare har Riksdagen till *arfvoden åt extra lärare samt till arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken* på extra stat för år 1894 beviljat enahanda belopp, som under de senaste åren härtill anvisats, eller tillsammans 100,000 kronor.

Högre lärarinneseminariet.

59:o) För beredande åt *lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet af löneförbättring* jemväl för år 1894, att utgå efter samma grunder som den för innevarande år beviljade, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1894 på extra stat anvisa enahanda belopp som hittills, eller 4,000 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

60:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1894 beviljat för högre lärarinneseminariet:

dels för fortsatt uppehållande af *den valfria fjerde årskursen vid seminariet* 3,000 kronor;

dels ock för beredande äfven under år 1894 af *undervisning i huslig ekonomi* vid seminariet och normalskolan 5,000 kronor.

Folkundervisningen.

61:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad förut under flera år egt rum, har Riksdagen, till löneförbättring åt *lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjenstgöring och extra arfvoden åt musiklärare* vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år beviljat ett extra anslag för år 1894 af 33,300 kronor.

62:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under åberopande af hvad i punkten 11:o) här ofvan anförts, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen för anordnande af *undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Göteborg* på extra stat för år 1894 beviljat ett belopp af 3,000 kronor.

63:o) Till *understöd åt mindre bemedlade lärjungar* vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att jemväl för år 1894 på extra stat anvisa ett belopp af 15,000 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning vunnit Riksdagens bifall.

64:o) Under hänvisning till hvad i punkten 15:o) här ofvan blifvit i ämnet anfördt, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, för uppförande af åtskilliga *folkskolebyggnader inom vissa finsktalande församlingar* af Norrbottens län samt deras förseende med erforderlig materiel, anvisat på extra stat för år 1894 ett belopp af 24,000 kronor.

65:o) I ett inom Riksdagen af enskild motionär väckt förslag har yrkats, att Riksdagen måtte besluta:

dels att för år 1894 anvisa ett förslagsanslag af 50,000 kronor att användas till understöd åt skoldistrikt, som på lämpligt sätt beredde i skolåldern varande flickor undervisning i qvinlig slöjd;

dels att öfverlemna åt Eders Kongl. Maj:t att fördela detta understöd samt att bestämma de närmare villkoren för understödets åtnjutande.

Såsom skäl för detta förslag har af motionären hufvudsakligen anförts:

att intresset för slöjdundervisningen utvecklats väsentligen genom de statsbidrag, som lemnats för befrämjande af undervisning i slöjd för gossar;

att rättvisan kräfde, det statsbidrag lemnades för flickornas slöjdundervisning lika väl som för gossarnes;

att lika viktigt som det vore, att läsning och slöjd omvexlade för gossen, minst lika viktig finge väl en dylik omvexling för flickan anses vara;

att särskildt för de fattigare klasserna det vore af vigt, att flickan finge i skolan lära sig så mycken händighet, att hon kunde, då hon utginge i lifvet vare sig som maka, tjenarinna eller arbeterska i något särskildt fack, utan hjälp reda sig med afseende på de allra vanligaste qvinliga handarbetena;

att den qvinliga slöjdundervisningen här och hvar slagit in i en osund rigtning, men att genom ett statsbidrag detta förhållande snart nog skulle ändras, enär naturligtvis statsunderstöd endast skulle komma de skolor till godo, i hvilka slöjden vore ordnad på ett fullt ändamålsenligt sätt, och församlingarna för ty, för att ej gå miste om statsanslaget, blifva nödsakade att reformera denna undervisning i en sund rigtning;

att utan ett mindre statsbidrag det ej vore tänkbart, att de fattigare landskommunerna skulle mera allmänt kunna tillgodogöra sig den välsignelse, som låge i att hafva en väl ordnad slöjdundervisning för det uppväxande qvinliga släktet;

att slöjdundervisning redan vore införd vid tre af rikets folkskolelärarynnesseminarier och från nästa höst blefve införd äfven vid de två återstående, samt att under senare åren en mängd kurser hållits för utbildande af lärarinnor i metodisk slöjdundervisning för flickor, hvadan fullt dugliga lärarinnor i ämnet numera kunde erhållas; samt

att lämpliga personer för öfvervakande af denna undervisning icke heller numera borde saknas, sedan qvinna gjorts valbar till skolrådsledamot.

Riksdagen anser så öfvertygande skäl vara anförda för förslaget om den qvinliga slöjdundervisningens befrämjande genom statsanslag, att Riksdagen icke skulle tvekat att bifalla motionen, om icke Riksdagen dels saknat nödig utredning för att kunna bedöma lämpliga beloppet af det anslag, som för ändamålet skulle erfordras, dels ock ansett, att Riksdagen icke bör bevilja ett dylikt anslag annat än i sammanhang med godkännande af de vilkor, hvilka böra blifva gällande för understöds åtnjutande. Med afseende å anslaget belopp har nemligen synts Riksdagen kunna ifrågasättas, huruvida icke den af motionären förordade summan, 50,000 kronor, är väl hög, då den qvinliga slöjden, som icke förekommer vid det stora flertalet skolor, icke annat än successivt läras kunna införas såsom undervisningsämne vid desamma. Och att nu uppställa på giltiga grunder hvilande

bestämmelser för understödets åtnjutande har Riksdagen i frågans nuvarande outredda skick icke ansett möjligt, helst undervisningskostnaden för qvinlig slöjd vid en skola icke torde få bedömas efter måttstocken af den för undervisning i goss-slöjd erforderliga utgift. Riksdagen finner sig därför böra inskränka sig till att hos Eders Kongl. Maj:t begära framläggande af vederbörligt förslag i ämnet och får för den skull med anledning af förevarande motion hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes för Riksdagen framlägga förslag angående beredande af statsunderstöd för undervisning i qvinlig slöjd vid folkskolorna äfvensom angående de vilkor, som för understödets åtnjutande kunna böra fastställas.

De tekniska läroverken.

66:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, för tekniska högskolan på extra stat för år 1894 beviljat

dels till arfvode åt en *extra lärare i praktisk elektroteknik* 2,000 kronor;

dels till *elektrotekniska apparater och laborationer* 1,200 kronor;

dels till *förstärkning af undervisningen* vid högskolan under år 1894 15,800 kronor;

och dels till *hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi* för år 1894 600 kronor;

eller tillsammans 19,600 kronor.

67:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1894 beviljat till *förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Eskilstuna* ett anslag af 1,500 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att till ersättande från detta anslag låta af tillgängliga medel förskjuta det belopp af 750 kronor, som för ändamålet är under innevarande år erforderligt.

68:o) Till *understöd åt lägre tekniska yrkesskolor* och till bestridande af kostnader för deras inspektion har under de senaste åren anvisats ett belopp af 35,000 kronor årligen, under vilkor, att det bidrag, som af dessa medel komme att utbetalas till understöd åt sådan skola, icke finge öfverstiga, hvad vederbörande kommun i kontant tillskote för skolan. Då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, omförmälda belopp fortfarande är för ifrågavarande ändamål erforderligt, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts framställning, till understöd

åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion på extra stat för år 1894 anvisat ett anslag af 35,000 kronor, med vilkor, att det bidrag, som af dessa medel kommer att utbetalas till understöd åt lägre teknisk yrkesskola, icke får öfverstiga, hvad vederbörande kommun i kontant tillskjuter för skolan.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

69:o) Riksdagen har med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, beviljat ett extra anslag för år 1894 af 1,200 kronor till arfvode för *granskning af hospitalens räkenskaper*.

70:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen äfven för år 1894 anvisat ett extra anslag af 4,000 kronor för uppehållande i Stockholm af en *poliklinik för tandsjukdomar*.

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.

71:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, de extra anslag å tillsammans 9,200 kronor, som för *ändamål, tillhörande akademiens verksamhet*, blifvit för innevarande liksom för flera föregående år beviljade, äro för samma ändamål fortfarande erforderliga, har Riksdagen på extra stat för år 1894 anvisat följande anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

dels till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening 4,000 kronor;

dels till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; och

dels till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

72:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till vidtagande af de nödvändigaste åtgärderna för bevarande af Helsingborgs Kärna anvisa på extra stat för år 1894 ett anslag af 15,000 kronor.

Riksdagen, som delar departementschefens till statsrådsprotokollet uttalade åsigt, att frågor om anslag till skydd för sådana fornminnen

som det nu ifrågavarande endast böra hvar för sig och efter särskild utredning i hvarje fall företagas till pröfning, samt att jemte staten äfven vederbörande orter böra till ändamålet medverka, har, efter de upplysningar, som meddelats angående det tillstånd, hvori Helsingborgs Kärna nu befinner sig, icke haft något att erinra mot Eders Kongl. Maj:ts förslag.

Riksdagen har sålunda till vidtagande af de nödvändigaste åtgärderna för bevarande af Helsingborgs Kärna på extra stat för år 1894 beviljat ett anslag af 15,000 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

73:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till inköp och insamling af naturalier vid *naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter*, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter jemväl för år 1894 på extra stat anvisat 2,000 kronor.

74:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen för vård, underhåll och förkofran af *naturhistoriska riksmuseets etnografiska sanling* anvisat på extra stat jemväl för år 1894 enahanda belopp som för innevarande år, eller 2,800 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

75:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till godtgörelse åt telegrafverket för vissa under juli, augusti och september månader 1893 vid meteorologiska centralanstalten behöfliga *nya meteorologiska telegram*, på extra stat för år 1894 anvisat ett anslag af 925 kronor, med rätt för Eders Kongl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna ifrågavarande belopp.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

76:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut egt rum, till uppehållande af undervisningen vid *tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma*, nem-
Bih. till Riksd. Prot. 1895. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 12 Häft. 4

ligen i Vadstena, Skara och Bollnäs, anvisat ett extra anslag för år 1894 af 49,200 kronor.

77:o) På grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen till *blindskolan i Vexjö* för år 1894 anvisat ett extra anslag till enahanda belopp, som för flera föregående år beviljats, eller 11,000 kronor.

78:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till uppehållande af *handverksskolan i Kristinehamn för blinda* på extra stat för år 1894 beviljat ett anslag till enahanda belopp, som för innevarande år för detta ändamål anvisats, eller 10,000 kronor.

79:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, anvisat för år 1894 följande extra anslag:

dels till *tryckning af blindskrifter* 2,500 kronor; och
dels till *understöd åt blindlärarelever* 1,200 kronor.

Hospitalsvården.

80:o) Sedan Riksdagen till uppförande vid *Lunds asyl* af en nybyggnad för vård af obotliga sinnessjuka qvinnor beviljat ett anslag af 237,400 kronor samt deraf anvisat på extra stat för år 1893 ett belopp af 150,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till fullbordande af ifrågavarande nybyggnad vid Lunds asyl anvisa på extra stat för år 1894 återstoden af det beviljade anslaget, eller 87,400 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

81:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till fortsättande af arbetet å *Vadstena asyl* på extra stat för år 1894 anvisat af det år 1892 beviljade anslaget, 431,790 kronor, ett belopp af 250,000 kronor.

82:o) På grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad för flera föregående år egt rum, för år 1894 på extra stat beviljat ett anslag af 14,000 kronor till understöd åt *Jerfsö sjukhus för spetelske*, under vilkor att Gefleborgs läns landsting dertill för samma år anvisar 4,000 kronor och medgifver, att spetelske äfven från andra län må vid sjukhuset erhålla vård, i den mån utrymmet sådant medgifver.

Kyrkorestaurering.

83:o) Sedan Riksdagen på framställning af Eders Kongl. Maj:t till *restaurering af Vadstena klosterkyrka* beviljat ett anslag af 100,000 kronor och deraf anvisat för år 1892 ett belopp af 20,000 kronor och för innevarande år 40,000 kronor, eller sammanlagdt 60,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att till fortsättande och afslutande af ifrågavarande restaureringsarbete anvisa för år 1894 på extra stat återstående beloppet 40,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Diverse anslag.

84:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1894 på extra stat anvisat ett belopp af 2,000 kronor till *svenska fornskiftsällskapet*.

85:o) Likaledes på grund af derom af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, på sätt för flera föregående år egt rum, till *beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl.* i utländska hamnar beviljat ett extra anslag för år 1894 af 10,000 kronor.

86:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat bevilja:

till *anställande af två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt* 12,000 kronor, deraf 4,000 kronor att utgå under år 1894;

till *resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter* 1,500 kronor, deraf 500 kronor att utgå under år 1894; samt

till *två stipendier för utbildande vid universitetet af prester, förtrogna med finska språket*, 4,500 kronor, deraf 1,500 kronor att utgå under år 1894;

med rätt för Eders Kongl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande anslagens användande.

Af hvad till statsrådsprotokollet blifvit i ämnet meddeladt har Riksdagen fått den uppfattning, att de åtgärder, hvilka under den med detta år tilländagående treårsperioden vidtagits för beredande af en förbättrad religionsvård inom de finsktalande församlingarna af Hernö-

sands stift, äro erforderliga jemväl för en ny treårsperiod; och då Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot att äfven sådan filosofie studerande, som bereder sig för inträde i teologiska fakulteten, må i visst fall kunna komma i åtnjutande af stipendium af nu ifrågavarande slag, anser det vara med billigheten öfverensstämmande, att staten lemnar något bidrag till bestridande af kontraktsadjunkternas resekostnader, har Riksdagen

dels till anställande af två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt beviljat 12,000 kronor, samt deraf på extra stat för år 1894 anvisat 4,000 kronor;

dels till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter beviljat 1,500 kronor, samt deraf på extra stat för år 1894 anvisat 500 kronor;

dels till två stipendier för utbildande vid universitet af prester, förtrogna med finska språket beviljat 4,500 kronor, och deraf på extra stat för år 1894 anvisat 1,500 kronor;

med rätt för Eders Kongl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande dessa anslags användande.

87:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1891, 1892 och 1893 egt rum, på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 25,000 kronor, att ställas till styrelsens för *nordiska museet* förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

88:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, för år 1894 anvisat ett extra anslag af 3,150 kronor att, på de vilkor Eders Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma, användas till understöd för utgifvande äfven under år 1894 af tidskriften »*Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklif*».

89:o) Vidare och med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1894 anvisat ett belopp af 4,000 kronor till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Acta mathematica*».

90:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för de senare åren skett, anvisat på extra stat för år 1894 ett anslag af 20,000 kronor att användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som auordna *föreläsningkurser för arbetsklassen*, dock under följande vilkor:

att understödsbelopp, som utgifves till hvarje anstalt eller förening, icke får öfverstiga 3,000 kronor, för år räknadt;

att kommuner eller enskilde tillskjuta minst lika mycket som staten;

att anstaltens angelägenheter vårdas af en styrelse, som antager föreståndare och lärare;

att föreläsningarna ordnas regelbundet, visst antal timmar i veckan under fem till åtta månader och i väl afpassade kurser, dock att, hvad landsbygden beträffar, Eders Kongl. Maj:t må ega att härutinnan göra de eftergifter, som omständigheterna kunna påkalla;

att anstalten förfogar öfver kunniga och dugliga, för denna undervisning lämpliga lärarekrafter samt tillräcklig och passande undervisningsmateriel;

att alla politiska och religiösa strider eller förhandlingar vid föreläsningarna eller undervisningen blifva förbjudna; samt

att anstalten eller föreningen skall vara skyldig att underkasta sig de villkor och kontroller, som i öfrigt af Eders Kongl. Maj:t pröfvas nödiga och lämpliga.

91:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till fortsättande af *precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige*, till underhåll och tillsyn af vattenhöjdmätningstationer m. m. samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver de vid dessa stationer registrerade vattenhöjder, på extra stat för år 1894 anvisat ett anslag af 12,500 kronor.

92:o) Enligt hvad statskontoret hos Eders Kongl. Maj:t anmält, har nämnda embetsverk på grund af kongl. bref den 6 juni 1890 under förskottstitel utanordnat till disposition af öfverintendentsembetet ett belopp af 1,950 kronor till betäckande af de härtill beräknade kostnader för *uttorkning af den nya riksarkivbyggnaden* genom uppvärmning under tiden intill dess byggnaden blefve fullbordad. Sedan öfverintendentsembetet, som genom kongl. bref af samma dag anbefalts att inkomma med uppgift, om och i hvad mån berörda belopp kunde godtgöras med någon behållning å anslaget för uppförande af riksarkivets nya byggnad, efter mottagande af vederbörande byggnadschefs slutredogörelse angående byggnadsarbetet anmält, hurusom någon sådan behållning icke uppkommit, enär hvarjehanda kompletteringsåtgärder behöft vidtagas före arkivaliernas inflyttning i den nya lokalen, har statskontoret i skrifvelse den 28 sistlidne november anhållit om godtgörelse för ifrågavarande förskott.

Likaledes har statskontoret anhållit om godtgörelse för förskott till sammanlagdt belopp af 6,608 kronor 60 öre, utgörande kostnad för

den komité, som haft i uppdrag att verkställa *omarbetning af läsebok för folkskolan*.

I anledning häraf har Eders Kongl. Maj:t för återgåldande af berörda förskott af Riksdagen äskat ett extra anslag för år 1894, hvilket anslag, till undvikande af öretal i riksstaten upptagits till 8,559 kronor.

Riksdagen, som visserligen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke ofvan omförmälda till läsebokskomitén utbetalade belopp, 6,608 kronor 60 öre, hvilket närmast torde vara att betrakta såsom författarearfvode, lämpligen bort gäldas af vederbörande förläggare, har i sakens nuvarande läge bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

93:o) I ett inom Riksdagen af enskilde motionärer framställt förslag har yrkats, det Riksdagen måtte å extra stat för år 1894 anvisa ett anslag af 2,000 kronor till understöd åt räddningshemmet för drinkare vid Sans-souci invid Upsala på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvades lämpliga.

Motionärerna hafva anmärkt, att önskligheten af att tillfälle till upprättelse beredes dem, som genom alkoholdryckers missbruk råkat i moraliskt och fysiskt förfall, allmänt erkändes, men att lika behjertansvärd som saken vore, lika svårt hade det visat sig vara att finna effektiva medel för dess realiserande.

En metod, som på senare tid med framgång användts i utlandet — bland annat i Norge — vore emellertid inrättandet af asylor, i hvilka drinkare, under sträng isolering, finge åtnjuta lämplig moralisk och hygienisk behandling, och enligt verkligt sakkunniges mening vore denna metod den enda, hvaraf tillfredsställande resultat med någon säkerhet kunna väntas.

Ett i enlighet med denna metod anordnad räddningshem för drinkare finnes nu — fortsätta motionärerna — i vårt land, i det styrelsen för Upsala läns allmänna nykterhetsförbund på den för ändamålet inköpta lägenheten Sans-souci invid Upsala upprättat ett sådant, hvilket varit i verksamhet sedan hösten 1891.

Dess styrelse hade hittills utgjorts af ofvannämnda nykterhetsförbunds ordförande (professorn W. Rudin) samt trenne af förbundets styrelse på två år valda medlemmar, men meningen vore, att tvenne af dessa medlemmar skulle framdeles, på förslag af förbundets styrelse, väljas, den ene af Upsala läns landsting, den andre af Upsala stadsfullmäktige. Inspektor för hemmet vore professor Kjellberg, föreståndare skolläraren Conrad Schwalbe och läkare doktor T. Brunnberg. Patienterna eller skyddslingarne finge endast under kontroll mottaga

besök eller gå utom hemmets område. De sysselsattes med vedhuggning, snickeri och trädgårdsarbete. Under den tid af något mer än ett år, som hemmet varit i verksamhet, hade 13 alkoholister der intagits, deraf 8 utgått och 5 för närvarande underginge behandling. Af de 8 utgångna ansåges 4 friska eller förbättrade, 3 hade återfallit och en afbrutit kuren i förtid.

Hemmet hade hittills endast existerat genom gåfvomedel, hvilka till 1893 uppgått till kronor 5,975: 68. Omkostnaderna för företagens bringande till stånd hade uppgått till kronor 5,997: 54, nemligen konstanta utgifter vid köpet af lägenheten Sans-souci (bestående af byggnader med en större trädgård)..... 3,608: 78
för reparationer..... 1,575: 22
för inventarier 813: 54

summa kronor 5,997: 54

således ungefär samma belopp som de influtna gåfvomedlen, hvartill kommit ej obetydliga kostnader för trädgårdens iståndsättande. Hemmets räntebärande skuld på fastigheten utgjorde 9,000 kronor.

Under sådana förhållanden och ehuru föreståndaren ej åtnjöte annan ersättning för sitt magtpåliggande arbete än fri bostad och vedbrand och läkarevården erhöles kostnadsfritt, hade endast betalande patienter kunnat mottagas, nemligen för en afgift af kronor 1: 50 per dag, och den härigenom influtna summan i förening med trädgårdens afkastning hade ej räckt till att bestrida de löpande utgifterna för hushållet m. m. under det gångna året, utan hade en brist af i rundt tal 1,200 kronor uppstått, och på grund af gjorda beräkningar motsåge styrelsen en nära nog lika stor brist för år 1893. Då man besinnade, att de hittills influtna gåfvomedlen förnämligast afsett företagens igångsättande, hvartill de äfven, såsom ofvan visats, användts, torde man knappast kunna påräkna, att den årsbrist, som sålunda uppstått och hotade att uppstå, skulle kunna fyllas genom enskild offervillighet, och vore det därför fara värdt, att hela företaget måste uppgifvas, så vida ej understöd af allmänna medel därför kunde erhållas. Lämpligheten af att sådant i ett fall som detta gåfves hade också redan, åtminstone i viss mån, af den svenska Riksdagen erkänts.

Motionärerna hafva vidare framhållit, att räddningshemmet vid Sans-souci ej kunde betraktas som en lokal inrättning för Upsala och dess omnejd, utan fylde ett för hela landet förefintligt behof, hvilket framginge deraf, att af de 13 patienter, som hittills der vårdats,

3	varit från	Upland (Stockholm),
3	„ „	Halland,
2	„ „	Skåne,
1	„ „	Medelpad,
1	„ „	Dalarne,
1	„ „	Vestmanland,
1	„ „	Östergötland och
1	„ „	Småland.

I detta sammanhang borde enligt motionärernas åsigt påpekas nyttan af att åtminstone *en* dylik anstalt funnes i vårt land, så att de, som ville söka räddning genom asylväsendet, ej ovilkorligt nödgades resa till utlandet, hvilket naturligtvis vore förknippadt med ökade svårigheter och kostnader.

Resultatet af hemmets arbete måste, helst om man toge i betraktande, hvilka små medel stått till dess förfogande och att dess verksamhet ännu vore i sin begynnelse, anses såsom ganska tillfredsställande. Af ofvan lemnade redogörelse framginge nemligen, att 50 procent af de utgångna patienterna blifvit verkligt förbättrade, och enligt uppgift af hemmets läkare doktor Brunnberg plägade vid utlandets asylor med deras större erfarenhet och deras betydliga tillgångar 60 procent anses såsom ett godt resultat.

Hemmets verksamhet hade hittills visserligen varit ganska inkränkt, men den för dess räkning förvärfvade lägenheten vore sådan, att om blott tillräckliga medel erhöles, dess verksamhet kunde betydligt utvidgas, och äfven i sitt nuvarande skick egde det en stor och allmän betydelse såsom experimentalfält.

Då det syntes vara skäl, att det ännu någon tid finge samla erfarenhet såsom sådant, hade motionärerna ej velat föreslå det begärda understödet till högre belopp än styrelsen ansett oundgängligt nödvändigt för att hemmet nu må kunna fortsätta sin verksamhet, eller 2,000 kronor.

Då räddningshemmet vid Sans-souci, att döma af den lemnade redogörelsen för dess organisation och verksamhet, synes vara att hänföra till sådana asylor, till förmån för hvilka statsutskottet år 1889 i sitt utlåtande n:o 9 (punkten 90:o) uttalade sig och med afseende å hvilka jemväl Riksdagen i sin helhet stälde sig ganska gynsam, samt det nu endast är fråga om ett jemförelsevis obetydligt statsbidrag för att sätta hemmet i tillfälle att, under fortsatt verksamhet efter hufvudsakligen enahanda måttstock som hittills, samla större erfarenhet att

lägga till grund för en blifvande utvidgning, har Riksdagen ansett sig böra biträda motionärernas förslag, sådant detsamma nu förelegat. Med tanke på den förestående utvidgningen har Riksdagen likväl velat anmärka, att det enligt Riksdagens förmenande kan ifrågasättas, huruvida icke olika afgifter lämpligen borde fastställas för olika grupper af patienter, såsom fallet är exempelvis vid rikets hospital. För de mera burgna patienterna borde då afgiften kunna sättas icke obetydligt högre än den af en krona 50 öre om dagen, som, enligt hvad motionärerna upplyst, nu erlägges. Att, på sätt motionärerna synas afse, inrätta en del friplatser, anser Riksdagen åter af hänsyn till hemmets ekonomi mindre ändamålsenligt, då de afgifter, hvilka kunde komma att affordras medellösa patienter, säkerligen skulle kunna erhållas genom mellankomst af vederbörande kommuner, nykterhetsföreningar eller eljest intresserade i hemorterna.

På grund af hvad nu blifvit anfördt har Riksdagen på extra stat för år 1894 beviljat ett anslag af 2,000 kronor att utgå till understöd åt räddningshemmet för drinkare vid Sans-souci invid Upsala på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga; hvilket Riksdagen skolat härigenom för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

94:o) I en till Riksdagen den 7 innevarande månad aflåten proposition har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af ett propositionen bilagdt statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen, att till inlösen för det under kongl. vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademiens inseende ställda antiqvariskt-topografiska arkivet af professoren C. G. Brunii anteckningar om och teckningar af äldre svenska byggnader m. m. anvisat på extra stat för år 1894 ett belopp af 4,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har icke af Riksdagen bifallits.

Stockholm den 6 maj 1893.

Med undersåtlig vördnad.

Ordinarie anslagen under

Ecklesiastik-

Departementschefen	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli. Nuvarande belopp	
Ökas med	
Riksarkivet	
Kongl. biblioteket. Nuvarande belopp	
Ökas med	
Nationalmuseum (deraf fyra särskilda <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 14,300 kronor)	
Kleresistaten	
Domkapitlens expeditioner	
Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>	
Universiteten (deraf 162,700 kronor <i>förslagsanslag</i>). Nuvarande anvisning i kontant	
<i>Tillkommer:</i> till aflöning åt en assistent vid patologiska institutionen i Lund	
till förhöjning af anslaget till konstsamlingarne vid universitetet i Lund	
Karolinska mediko-kirurgiska institutet. Nuvarande belopp	
<i>Tillkommer:</i> för höjande af arvodet till institutets rektor	
för uppehållande af en del af rektors undervisningsskyldighet	
till höjning af anslaget till den hygieniska institutionen	
Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i>	
Högre skolor för qvinlig ungdom	
Högre lärarinneseminariet	
Pedagogier och folkskolor	
Folkundervisningen:	
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande belopp	
<i>Tillkommer:</i> för anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Göteborg	
för d:o vid folkskolelärareseminariet i Upsala	
Stipendier för seminarieläver	
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer	

Litt. A.

riksstatens Å t t o n d e hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.								
			17,000	—	—	—	17,000	—
..... 79,800: —								
..... 2,000: —			81,800	—	—	—	81,800	—
..... 39,300							39,300	—
..... 62,700: —								
..... 1,500: —			64,200	—	—	—	64,200	—
..... 46,350							46,350	—
..... 20,660				18,000	337,087	—	375,747	—
..... 19,159				—	5,841	—	25,000	—
..... 55,000				—	—	—	55,000	—
..... 690,681: —								
..... 1,500: —								
..... 200: —			692,381	—	35,820	—	728,201	—
..... 165,600: —								
..... 600: —								
..... 1,000: —								
..... 700: —			167,900	—	—	—	167,900	—
..... 2,300: —			2,909,404	—	—	—	2,909,404	—
..... 100,000							100,000	—
..... 43,500							43,500	—
..... 24,417				1,010	1,100	—	26,527	—
..... 313,025: —								
..... 1,500: —								
..... 1,500: —			316,025: —					
..... 75,000: —								
..... 95,000: —								
Transport 486,025: —			4,281,071	—	54,830	—	344,028	—
							4,679,929	—

Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor. Nuvarande belopp	
<i>Höjes</i> med	
Understöd åt högre folkskolor.....	
eller ett gemensamt <i>reservationsanslag</i>	
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, belopp.....	
<i>Ökas</i> med	
Lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp.....	
<i>Ökas</i> med	
Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp...	
<i>Ökas</i> med	
De tekniska läroverken. Nuvarande belopp.....	
<i>Tillkommer</i> : för befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning vid anstalt	
för inrättande vid samma läroanstalt efter förste lärarens i skeppsbyggeri afgång befattning i detta ämne.....	
Gymnastiska centralinstitutet	
Medicinalstyrelsen med dithörande stater. Nuvarande belopp	
<i>Minskas</i> med.....	
Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, <i>förslagsanslag</i>	
Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen. Nuvarande anvisning i kontant	
<i>Ökas</i> med	
Ortopediska institutet	
Veterinärundervisningen. Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
Vaccinationens befrämjande.....	
Till bestridande af kostnader för allmän helso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	
Svenska läkaresällskapet	
Svenska akademien	

		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
				Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
				Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
Transport	486,025: —	4,281,071	—	54,830	—	344,028	—	4,679,929	—
.....	15,000: —								
.....	5,000: —	20,000: —							
.....		20,000: —							
.....		526,025: —							
<i>förslagsanslag.</i>	Nuvarande								
.....	25,000: —								
.....	20,000: —	45,000: —							
.....	3,725,000: —								
.....	200,000: —	3,925,000: —							
.....	40,000: —								
.....	15,000: —	55,000: —							
.....	30,000: —								
.....	20,000: —	50,000: —							
.....	75,000: —								
.....	35,000: —	110,000: —	4,711,025	—	—	—	—	4,711,025	—
.....		392,475: —							
Chalmers tekniska läro-	2,000: —								
af en lektors-	500: —	2,500: —	394,975	—	—	—	—	394,975	—
.....			37,150	—	—	—	—	37,150	—
.....		494,975: —							
.....		225: —	494,750	—	—	—	—	494,750	—
.....			103,500	—	—	—	—	103,500	—
.....			12,000	—	—	—	—	12,000	—
.....		32,741: —							
.....		9: —	32,750	—	700	—	—	33,450	—
.....			8,250	—	—	—	—	8,250	—
.....		51,500: —							
.....		6,000: —	57,500	—	—	—	—	57,500	—
.....			7,700	—	—	—	—	7,700	—
.....			145,000	—	—	—	—	145,000	—
.....			3,000	—	—	—	—	3,000	—
.....			8,250	—	—	—	—	8,250	—
Transport		10,296,921	—	55,530	—	344,028	—	10,696,479	—

Vetenskapsakademien	
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf 450 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 21,400 kronor)	
Musikaliska akademien. Nuvarande belopp	
Ökas till expenser m. m. med	
och <i>dels</i> till stipendier åt yngre svenska musikidkare, <i>dels</i> till belöning åt eller uppmuntran med ett <i>reservationsanslag</i> å	
Naturhistoriska riksmuseum. Nuvarande belopp	
Ökas till höjande af expensmedelsanslaget med	
Meteorologiska centralanstalten (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:	
Till befrämjande af döfstummeundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	
Institutet för blinda	
Fattigvården i Stockholm och landsorten	
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	
Lasarets underhåll	
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	
Stora barnhuset i Stockholm	
Frimurarebarnhuset	
Barnhusen i landsorterna	
Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, <i>förslagsanslag</i>	
Kyrkors underhåll	
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>reservationsanslag</i>	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
Ökas med	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	10,296,921	—	55,530	—	344,028	—	10,696,479	—
.....	12,460	—	—	—	—	—	12,460	—
.....	29,450	—	—	—	—	—	29,450	—
.....	61,300	—	—	—	—	—	61,300	—
..... 44,900: —								
..... 300: —								
af inhemska tonsättare								
..... 6,000: — 6,300: —	51,200	—	—	—	—	—	51,200	—
..... 75,020: —								
..... 630: —	75,650	—	—	—	—	—	75,650	—
.....	25,050	—	—	—	—	—	25,050	—
.....								
..... 200,000: —								
..... 50,150: —	250,150	—	—	—	—	—	250,150	—
.....	9,564	—	—	—	—	—	9,564	—
.....	75,000	—	—	—	—	—	75,000	—
.....	42,061	—	4,360	—	—	—	46,421	—
.....	900,000	—	—	—	—	—	900,000	—
.....	78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
.....	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
.....	28,380	—	—	—	—	—	28,380	—
.....	25,000	—	—	—	—	—	25,000	—
.....	7,528	—	193,300	—	169,400	—	370,228	—
.....	24,000	—	—	—	—	—	24,000	—
.....	80,000	—	—	—	—	—	80,000	—
.....	1,500	—	—	—	—	—	1,500	—
.....								
..... 23,090: —								
..... 3: —	23,093	—	—	—	—	—	23,093	—
.....	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
.....								
Summa	12,114,057	—	253,190	—	513,428	—	12,880,675	—

Bil. Litt. B.

Extra anslagen under riksstatens **Å t t o n d e** hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Ecklesiastikdepartementet.			
<i>Riksarkivet:</i>			
Till arfvoden åt extra ordinarie tjenstemän i riksarkivet....	1,700: —		
” fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000: —		
” fortsatt utgifvande af “Svenska riksdagsakter“ m. m.	1,500: —	6,200	—
<i>Nationalmuseum:</i>			
Till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar.....		4,000	—
<i>Lifrustkammaren:</i>			
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarna m. m.....		5,800	—
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>			
För tillfällig löneförbättring åt tjenstemännen vid dessa expeditioner....		3,716	—
<i>Universitetet:</i>			
Till det språkvetenskapliga seminariet i Upsala	3,000: —		
” ” ” ” ” i Lund	2,950: —		
” ” matematiska ” i Upsala	1,500: —		
” ” ” ” i Lund	1,500: —		
” aflöning åt observatorn i astronomi vid universitetet i Upsala	3,000: —		
” lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Upsala.....	6,000: —		
	Transport	17,950: —	19,716 —

		Kronor.	8.
	Transport	17,950: —	19,716
För	uppehållande af undervisningen och examinationen i geografi vid universitetet i Upsala	1,000: —	
Till	arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala.....	2,500: —	
"	nya byggnader och förändringar vid botaniska institutionen i Upsala	26,000: —	
"	anskaffande af nödig utrustning åt den nya fysiologiska byggnaden vid Upsala universitet	14,000: —	
"	aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund	4,000: —	
"	lärare i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund	6,000: —	
"	särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg	2,000: —	
"	personligt lönetillägg åt vice bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Lund August Jakob Theodor Palm	500: —	
"	personligt lönetillägg åt akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell	750: —	
"	arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	1,500: —	
"	arfvode åt en instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund	500: —	
"	fullbordande af och utredning för fysiologiska institutionens i Lund nya byggnad	10,000: —	86,700
<i>Karolinska medikokirurgiska institutet:</i>			
Till	arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik	900: —	
"	arfvode åt en amanuens vid institutets kemiska laboratorium	900: —	
"	en pediatrik klinik vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	1,800: —	
"	en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	2,800: —	
"	utförande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	1,500: —	
För	om- och tillbyggnad af den åt institutets patologiskt-anatomiska och kemiska institutioner upplätta byggnad m. m.	50,000: —	
Till	anskaffande af instrument och apparater för institutets hygieniska institution.....	2,000: —	
"	anskaffande och underhåll af materiel för den oftalmiatrika kliniken	500: —	60,400
	Transport		166,816

		Kronor.	ö.
	Transport	166,816	—
<i>Allmänna läroverken och pedagogierna:</i>			
Till	tillfällig löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna	345,725: —	
"	arfvoden åt extra lärare samt till arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken	100,000: —	
"	bestridande af förhöjd aflöning åt ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk under tjänstledighet på grund af sjukdom, <i>förslagsanslag</i>	3,000: —	448,725
<i>Högre lärarinneseminariet:</i>			
Till	löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet	4,000: —	
"	fortsatt uppehållande af den valfria fjerde årskursen vid seminariet	3,000: —	
För	beredande af undervisning i huslig ekonomi vid seminariet och normalskolan	5,000: —	12,000
<i>Folkundervisningen:</i>			
Till	löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier	33,300: —	
För	anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Göteborg	3,000: —	
"	anordnande af undervisning i slöjd vid folkskolelärareseminariet i Upsala	400: —	
Till	understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel	15,000: —	
"	uppförande af åtskilliga folkskolebyggnader inom vissa finsktalande församlingar i Norrbottens län samt deras förseende med erforderlig materiel	24,000: —	75,700
<i>De tekniska läroverken:</i>			
Till	arfvode åt en extra lärare i praktisk elektroteknik vid tekniska högskolan	2,000: —	
"	elektrotekniska apparater och laborationer vid samma högskola	1,200: —	
"	förstärkning af undervisningen vid högskolan	15,800: —	
"	hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi derstädes	600: —	
	Transport	19,600: —	703,241

		Kronor	ö.
	Transport	19,600: —	703,241 —
Till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Eskilstuna.....		1,500: —	
” understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion		35,000: —	56,100 —
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater:</i>			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper....		1,200: —	
” uppehållande i Stockholm af en poliklinik för tand-sjukdomar		4,000: —	5,200 —
<i>Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:</i>			
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening		4,000: —	
” undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.		3,200: —	
” utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.		2,000: —	
” vidtagande af åtgärder för bevarande af Kärnan vid Helsingborg		15,000: —	24,200 —
<i>Naturhistoriska riksmuseet:</i>			
Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter		2,000: —	
” vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska samling		2,800: —	
” amortering af den å museets expensmedelsanslag uppkomna brist		1,000: —	5,800 —
<i>Meteorologiska centralanstalten:</i>			
Till godtgörelse åt telegrafverket för vissa meteorologiska telegram		925: —	
För fullständigt ordnande och utvidgande af väderleks-tjensten vid anstalten		7,950: —	8,875 —
	Transport		803,416 —

		Kronor.	ö.
	Transport	803,416	—
<i>Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:</i>			
Till	uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfver- åriga döfstumma	49,200: —	
”	blindskolan i Vexjö	11,000: —	
”	handverksskolan i Kristinehamn för blinda	10,000: —	
”	tryckning af blindskrifter	2,500: —	
”	understöd åt blindlärareelever	1,200: —	
		73,900	—
<i>Hospitalsvården:</i>			
Till	fullbordande af en nybyggnad vid Lunds asyl	87,400: —	
”	fortsättande af arbetena å Vadstena asyl	250,000: —	
”	understöd åt Jerfsö sjukhus för spetelske	14,000: —	
		351,400	—
<i>Kyrkorestaurering:</i>			
Till	fortsättande och avslutande af restaureringsarbetet å Vadstena klosterkyrka		40,000
<i>Diverse anslag:</i>			
Till	svenska fornskriftsällskapet	2,000: —	
”	beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —	
”	anställande af två kontraktsadjunkter inom Vester- bottens fjerde kontrakt	4,000: —	
”	reskostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter ...	500: —	
”	två stipendier för utbildande vid universitetet af prester, förtrogna med finska språket	1,500: —	
”	nordiska museet	25,000: —	
”	understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften “Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklif“	3,150: —	
”	understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften “Acta mathematica“	4,000: —	
”	understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen	20,000: —	
	Transport	70,150: —	1,268,716

		Kronor.	ö.
	Transport	70,150: —	1,268,716 —
Till fortsättande af precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige, till underhåll och tillsyn af vattenhöjdmättningsstationer m. m. samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver de vid dessa stationer registrerade vattenhöjder		12,500: —	
” ersättning för belopp, som af statskontoret förskottsvis utbetalts		8,559: —	
” understöd åt räddningshemmet för drinkare vid Sansouci invid Upsala		2,000: —	93,209 —
	Summa		1,361,925 —